

Ville Surakka
ville.surakka@realia.fi

Viite: Ennakkolausuntopyyntö 11.5.2022**Asia: As Oy Pellonkulman ikkunoiden ja parvekeovien korjaus ja uusiminen**

Taloyhtiö on suunnitellut rakennuksen julkisivuun kohdistuvaa kunnostusta, jossa ikkunoita ja parvekeovia uusittaisiin laajalti. Lahden kaupunginmuseo ei ole aiemmissa neuvotteluissa puoltanut ikkunoiden ja ovien uusimista kokonaisuudessaan, vaan on edellyttänyt, että niiden kunto ja korjattavuus selvitetään yksilöllisesti ja pyritään säilyttämään korjattavissa olevat. Ikkunoista on tehty kuntotutkimus ja viimeisimpänä siihen perustuen korjattavuus selvitys (25.10.2021, Erigo), jossa alkuperäiset ikkunat on jaettu kolmeen eri kuntoluokkaan vaurioitumisen ja korjaustarpeen perusteella. Osa ikkunoista on uusittu 1990-luvulla. Taloyhtiö on pyytänyt museolta ennakkolausuntoa korjaustöiden mahdollisista toteutustavoista.

Unto Ojosen suunnittelema vuonna 1953 valmistunut rakennus on suojeltu asemakaavassa merkinnällä sr-1: "Rakennustaiteellisesti ja historiallisesti arvokas sekä kaupunkikuvan kannalta tärkeä suojeltava rakennus, jota ei saa purkaa. Rakennuksessa ei saa tehdä sellaisia muutos- ja korjaustöitä, jotka turmelevat julkisivujen, porrashuoneiden ja vesikaton rakennustaiteellista arvoa. Pellonkulma on luokiteltu sekä valtakunnallisesti, maakunnallisesti että paikallisesti arvokkaaksi rakennetun kulttuuriympäristön kohteeksi."

Selvitysten perusteella haastavaa on ikkunoiden kunnan huomattava vaihtelu. Museo pitää tärkeänä, että alkuperäisiä ikkunoita ja ovia pyritään säilyttämään. Yksittäisiä ikkunoita ei kuitenkaan ole järkevää jättää, vaan säilytettävät ikkunat voidaan valita niin, että niistä muodostuu yhtenäisiä kokonaisuuksia. Minimissään tämä tarkoittaa yhteisten tilojen alkuperäisten ikkunoiden ja parvekeovien säilyttävää korjaamista, mutta on toivottavaa pyrkiä saamaan myös huoneistojen parhaimmassa kunnossa olevia ikkunoita ja ovia säilytettyä mahdollisuuksien mukaan. Tavoitteena on pidettävä sitä, että alkuperäisistä ikkunoista säilyy edustava otos kertomaan rakennuksen alkuperäisistä rakennusosista ja siten rakennuksen historiasta.

Taloyhtiö on teettänyt kahteen alimman kerroksen aukkoon malli-ikkunat, joissa on tammiset ulkopuitteet. Toinen ikkuna on asennettu vanhan karmen sisään ja toinen vanhan karmen tilalle. Ensimmäinen vaihtoehto ei ole museon näkökulmasta mahdollinen, koska se pienentää valoaukkoa huomattavasti ja tekee ikkunan mittasuhteista kömpelön. Toisessa malli-ikkunassa on vanha karmi saatu irrotettua niin, että ulkopuolen smyygien rappaus on säilynyt ehjänä. Tämä on käytännössä edellytys sille, että ikkunat voidaan uusida karmeineen ja tätä uusimistapaa museo voi puoltaa. Malli-ikkuna on teknisesti hyvin toteutettu ja sopii hyvin julkisivun ulkoasuun. Sen värisävy erottuu kuitenkin hieman kellertävänä, mihin tulisi kiinnittää huomiota pintakäsittelyn yhteydessä.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö	Liisa Koskelainen
tutkija, korjausrakentamisen asiantuntija	Anssi Malinen
tutkija	Roosa Ruotsalainen

Tiedoksi: kaupunkikuva-arkkitehti Armi Patrikainen, Museovirasto, Hämeen ELY-keskus, Anne Pelkonen/Erigo Plan Oy